

Šíření buddhismu po Buddhově smrti

6. stol. př.n.l. 16 států

Gandhára – centrem Taxila

Káší – Váránasí

Kóšalsko – Šrávastí

Magadha – Vaišálí

Tažení Alexandra Velikého 330-325 př.n.l.

prameny: Arriános, Tažení Alexandra Velikého, Plútarchos – Životopisy slavných Řeků a Římanů.

Setkání s „gymnosofisty“ – „nazí mudrci“

Magadha – útisk obyvatel – vzpoura vedená Čandragupta Maurjou okolo 321 př.n.l.
zakladatel Maurjovské dynastie

- centrem Pátaliputra
- na jeho dvoře řecký vyslanec Megasthenés – dílo Indika

Bindusára (297-273 př.n.l.), nástupce Čandragupty

Ašóka (273-232 př.n.l.)

- dobytí Kalingy
- konverze k buddhismu
- skalní nápisy a sloupy se zásadami buddhistické etiky – problém interpretace termínů (dharma – eusebia)
- 3. koncil v Pátaliputře – otázka okamžikovosti jevů – jsou dharmy skutečné v minulosti, přítomnosti i budoucnosti?
 - a) škola sarvástiváda – sarva-asti = „vše je“, dharmy jsou v minulosti, přítomnosti i budoucnosti, odešli do Kašmíru.
 - b) škola vibhadžjaváda – je pouze přítomnost, na to navazuje théraváda

Pojmy:

šila, pañčašila, upásaka, upásiká, páramitá, aštáňghikamárga

Buddhismus na Šrí Lance

Misie – Ašókův syn Mahinda a dcera Sanghamittá, výhonek stromu bódhi

Mahávihára – „Velký klášter“, centrum ortodoxie, théravády

Abhajaġirivihára - „klášter na Hoře nebojácnosti“, neortodoxní, mimo jiné i pudgalaváda a mahájánové školy

Zprávy o stavu buddhismu v Indii – čínští buddhističtí poutníci Fa-Sien (4. stol. n. l.) a Süan-cang (7. stol. n.l.)

Buddhistický revival pod evropským vlivem – Theosofická společnost, zal. 1875 v New Yorku, Helena Petrovna Blavatská, Henry Steel Olcott. Přijali útočiště u Tří klenotů, podpora buddhismu na Šrí Lance. Olcott – „Buddhistický katechismus“.

Mniši evropského původu:

Němci: Nyanaponika, Nyanatilóka

Češi: Martin Novosad – Nyanasatta Théra, Mirko Frýba

Buddhismus v Barmě – Rangún, Pagan, théraváda, úzké kontakty se Šrí Lankou

Thajsko – příchod buddhismu skrz Barmu, převládá théraváda

Kambodža – kontakty s jižní Indií, syntéza buddhismu a hinduismu, Ankhor Wat.

Literatura:

Jaroslav Strnad a kol., *Dějiny Indie*, Praha: Lidové noviny 2003.

Jan Filipický – Jaroslav Vacek, *Ašóka*, Praha: Svoboda 1970.

Fa-Sien, *Zápisky o buddhistických zemích*, překl. Josef Kolmaš, Praha: Aurora 1995.

Süan- cang, *Zápisky o západních krajinách za Velkých Tchangů*, překl. Josef Kolmaš, Praha: Academia 2002.

Ivo Fišer, *Filosofická koncepce nejstaršího buddhismu*, Praha: DharmaGaia 1992.

Miloš Hubina, *Vedomie ako oceán. Teória a meditácia v indickom budhizme*, Bratislava: Chronos 2005.

Edward Conze, *Stručné dějiny buddhismu*, Brno: Jota 1993.

Zdeněk Trávníček, *Leopold Procházka, první český buddhista*, Brno: MU 2002.